

naturnära läge

Ulrika och Johan ville ha en trädgård men samtidigt bjuda in naturen. En intrikat uppgift där lösningen blev ett ängsligt växval. Som om naturen glidit ner i trädgården och blivit lätt förädlad på vägen.

AV KLAS KIHLEBERG & GUSTAV STJÄRNSTRÖM

Motstående sida:
Trädgården gränsar till ett mindre naturreservat där berget reser sig brant med höga tallar och ekar och marken är täckt av ormbunkar, vackra gräs och förvildad bergenia.

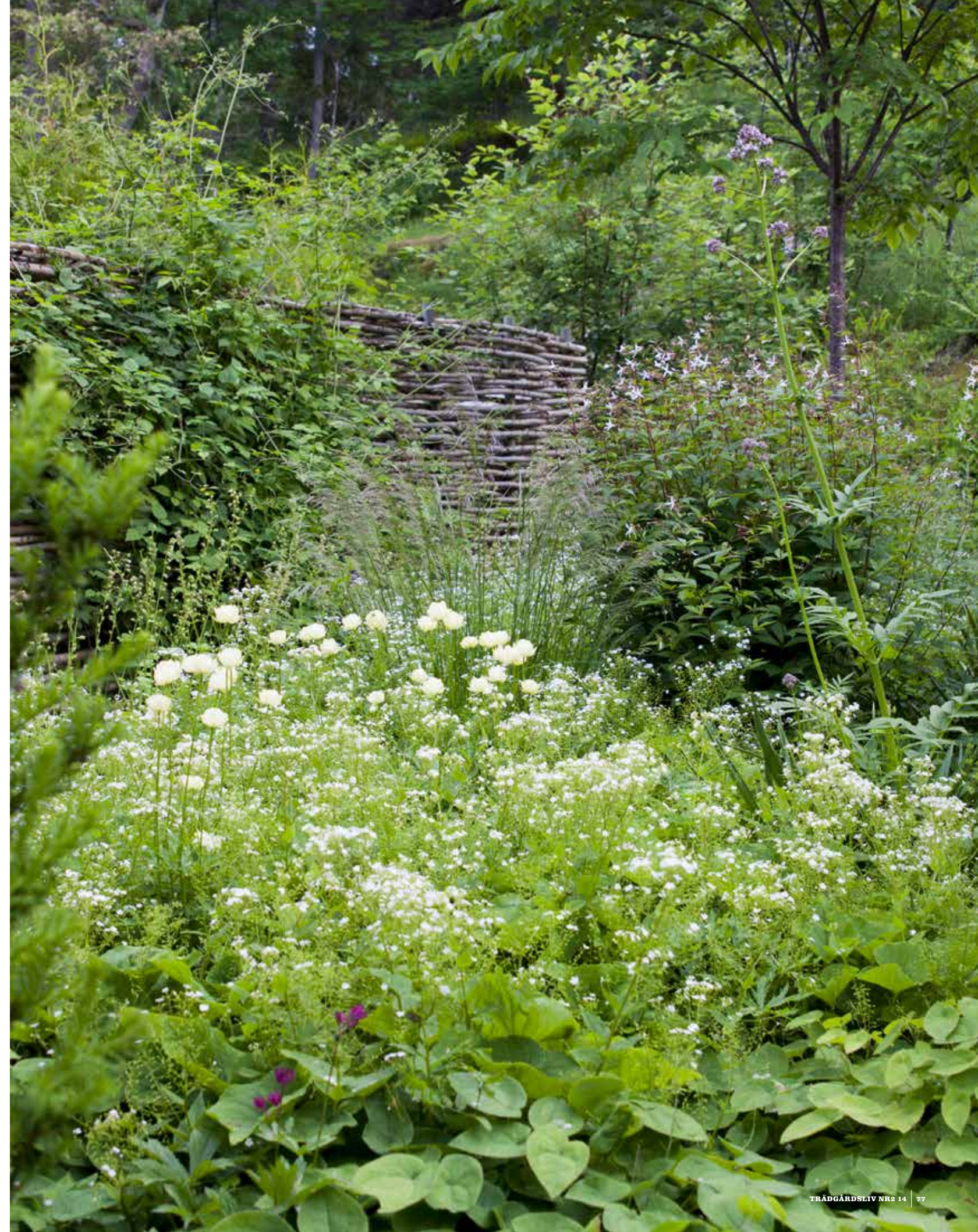
Denna sida:
Gräddvit smörboll, *Trollius x cultorum* 'Alabaster', och vit kaukasisk förgätmigej, *Brunnera macrophylla* 'Betty Bowring'

Ett trädäck som tillåts gråna möter berget likt en vattenyta. I bakgrunden en stenmur täckt av sedumväxter och smultron.

Motstående sida: Smörboll (Trollius x cultorum 'Alabaster'), vit kaukasisk förgätmigej (Brunnera macrophylla 'Betty Bowring'), tuvtåtel (Deschampsia cespitosa), högre läkevänderot (Valeriana officinalis) och gillenia (Gillenia trifoliata).

I bakgrunden ett flätat pilstaket som täcks av 'Summersnow'-klematis. Längst bak ett bergskörbär.

M

ötet mellan trädgård och natur är inte helt lätt att förhålla sig till.

Gränsdragningen vill säga. Enklast är kanske att skippa trädgård, att låta naturen gå ända fram till husgrunden. Kanske en terrass med lite krukor, några odlingslådor – men inte mer än så. Och inget fel med det, tvärtom, det blir ofta lättsamt och vackert.

En annan väg, om man ändå vill ha trädgård (och då menar vi odlade växter, buskar och träd), är att tydligt skilja natur och trädgård åt. Med häckar, plank eller murar undviks de märkliga skarvarna. Ser man tillbaka historiskt är det detta som varit det vanligaste förhållningssättet (tänk medeltidens Hortus conclusus eller renässansens tydligt avgränsade trädgårdar).

Att istället skapa en trädgård som på ett gränslöst vis möter naturen är verkligen en konst. I England blev det högsta mode på 1700-talet med den romantiska landskapsstilen. Men då handlade det om enorma anläggningar, slottsparker där stora gräsmattor svepte fram och mötte betesfält till synes utan avgränsningar (finurligt gjort med hjälp av ha-ha-diken så att boskapen inte kunde ta sig in). Dessa storslagna grepp blir lite överkurs om man har en vanlig villatomt. Fast det finns förstås andra, mer överkomliga sätt att sammanfoga natur och kultur på.

NÄR ULRIKA OCH JOHAN skulle anlägga trädgård runt sitt nya hus i Saltsjö-Boo, utanför Stockholm, stod de inför just den här problematiken. Tomten var helt naken, som så ofta

Uppe på stenvuren, som avgränsar trädgården mot en liten grusväg och havet där bortom, växer taklök och smultron.

Nedan t v: Vid infarten, första mötet med trädgården, står ett antal björkar mitt i ett hav av dagg- och fjällkåpa, björkspirea 'Tor' och snöbär.

T h: Humleblomster, Geum rivale 'Leonard's Variety', trivs i lätt fuktig jord.

är fallet när man bygger nytt idag. Men växtlighet saknades inte, på ena långsidan gränsar tomten till ett mindre naturreservat där berget reser sig brant med höga tallar och ekar och marken täckt av ormbunkar, vackra gräs och förvildad bergenia. De visste inte riktigt hur de skulle gå till väga men de ville ha något mer än bara gräs och trädäck. En trädgård stod högt på önskelistan och de valde att anlita Marika Delin, trädgårdsdesigner som bor i närheten.

För Marika blev det en spännande utmaning att skapa en sömlös övergång mellan rabatter med odlade växter och naturen intill. Mycket hänger förstås på växtvalet.

Vid infarten, första mötet med trädgården, står ett antal björkar mitt i ett hav av dagg- och fjällkåpa, björkspirea och snöbär. Som gräns mot gatan utanför valde Marika en friväxande blandhäck av vit bondsyrén, bukettapel, äkta fläder och gulbladig doftschersmin. Det är huvudsakligen en blandning av gröngult och vitt som dominerar, förutom några chockrosa pioner som bryter av.

Nedanföret berget är marken av naturliga skäl rätt fuktig och därför valde Marika bland annat gräddvit trädgårds-smörboll, humleblomster, sockblomma, blå kamassia och vit kaukasisk förgätmigej. Här finns också lökväxter, som vit skägglök och stor stjärnlök. Senare på sommaren tar prydnadsgräs, som tuvtåtel, och fingerborgsblommor över, tillsammans med skyar av gillenia och mörkröd stjärnflocka.

Perenner och lökväxter kompletteras med prydnads-träd, som strimlönnen, med sin vackert vitådriga bark, och bergskörsbär, som får enkla rosa blommor. De håller sig lågväxta och kommer aldrig att ta upp kampen med de resliga tallarna eller ekarna i backen bakom.

HELHETEN BLIR ÄNGSLIK, som om naturen glidit ner i trädgården och blivit lätt förädlad på vägen. Att det står ett flätat salixstaket mot granntomten, översköld av 'Summersnow'-klematis, förminskar inte den sömlösa känslan, snarare tvärtom. ☞